

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lipca 2020 r. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 1 lipca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał P. K. zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 3.07.2020 r. tj od osiągnięcia wieku emerytalnego i jednocześnie odmówił wnioskodawcy prawa do rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych

Do obliczenia wysokości świadczenia wnioskodawcy uwzględniono kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, która wyniosła 114819,33 zł kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 555743,15 zł., kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji 44445,90zł. oraz średnie dalsze trwanie życia 217,60 miesięcy. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 wyniosła $((...),33+ (...),15+ (...),90): 217,60=3285,88$ zł.

Organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił na dzień 31.12.2008r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze wynoszącego co najmniej 15 lat.

Organ rentowy nie uznał jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zatrudnienia w okresie od 01.12.1978 r. do 31.10.2002 r. w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K.

- bieżąca naprawa, konserwacja aparatury kontrolno- pomiarowej, montaż elementów półprzewodnikowych na wydziale odlewni

- na stanowisku elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej od 01.12.1978 r 31.05.1994 r. (wykaz A dział XIV/III poz. 5/25/ pkt 4/l)Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa (...) Maszynowego z dnia 30.03.1985r., oraz

- na stanowisku automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej- brygadzysta od 01.06.1994 i 31.10.2002 r. (wykaz A dział XIV/III poz. 5/25/pkt 4/1) w/w Zarządzenia

z uwagi, iż w świadectwie pracy z dnia 05.03.2003r. nie przyporządkowano wykazu stanowisk pracy ściśle do jednego działu rozporządzenia resortowego. Wykazane stanowisko "elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej" oraz "automatyk aparatury kontrolno pomiarowej- brygadzysta" nie odpowiadają nazwie stanowisk wymienionych w resortowych aktach prawnych:

- tj. "elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej" wg wykazu wykaz A dział XIV poz 5 pkt 4 -prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych stanowisko: " monter elementów półprzewodnikowych", wg, wykazu A dział III poz. 25 pkt 1 -prace: czyszczenie przewodów, chłodnic i kanałów; stanowisko: oczyszczacz kanałów i urządzeń przemysłowych,

- tj. "automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej- brygadzysta" wg wykazu wykaz A dział poz. 5 pkt 4 -prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widz; w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrząd optycznymi oraz obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych stanowisko " monter elementów półprzewodnikowych " , wg, wykazu A dział III poz. 25 pkt 1 prace: czyszczenie przewodów, chłodnic i kanałów ; stanowisko: oczyszczacz kanałów i urządzeń przemysłowych

Ponadto dopuszcza się jedynie możliwość zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach pracy wykonywanej w ramach pełnego wymiary czasu pracy równoległe na kilku stanowisk pracy, jednak pod warunkiem, że praca na każdym z tych stanowisk odpowiada ściśle pod jeden z rodzajów pracy wymienionej w wykazie stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia. Jako okresy pracy w szczególnych warunkach należy uwzględnić zatem okresy

wykonywania pracy na dwóch różnych stanowiskach określonych w zarządzeniu resortowym pod różnymi pozycjami pod warunkiem że praca na każdym z tych stanowisk odpowiada ściśle jednemu z rodzajów pracy.

/decyzja k. 9-11/

Odwołanie pod powyższej decyzji wniósł P. K. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do rekompensaty. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł iż wykonując pracę na stanowisku elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej jak i automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej- brygadzista był przyporządkowany do jednego działu i wykonywał przez te lata te same prace na wydziale odlewni. Na dowód powyższego załączy dokument- charakterystykę stanowiska pracy – automatyk aparatury kontrolno –pomiarowej.

/ odwołanie k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji i podnosząc, iż wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych, bowiem przedłożone przez niego dokumenty nie są wystarczające dla stwierdzenia tego faktu.

/ odpowiedź na odwołanie k. 6-7/

Pismem procesowym złożonym na rozprawie dnia 27 stycznia 2021 ustanowiony w toku procesu pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie wskazując iż praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy przez 8 godzin w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/ pismo k 17-18/

Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2021 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł dodatkowo o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

/stanowisko procesowe strony powodowej protokół z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2021 r. 00:20:22 -00:21:30/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca P. K. urodził się (...)

/bezsporne/

W dniu 1 lipca 2020 r. P. K. złożył wniosek o emeryturę z rekompensatą.

/wniosek – k. 1-4 akt ZUS/

Na skutek powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 13 lipca 2020 r. przyznano mu prawo do emerytury zaliczkowo odmawiając jednak prawa do rekompensaty. Po zaewidencjonowaniu na koncie wnioskodawcy składek za (...) oraz po zakończeniu przesyłania środków z OFE po osiągnięciu wieku emerytalnego w przedmiocie prawa do emerytury bez rekompensaty wydano decyzje ostateczną z dnia 20.08.2020

/decyzja k. 9-11, decyzja k.12-14 akt ZUS/

W okresie od 01.09.1975 r. do 31.10.2002 r. wnioskodawca był zatrudniony w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K.

/ bezsporne świadectwo pracy k. 3 akt kapitałowych ZUS/

Wnioskodawca legitymuje się świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 5 marca 2003 w świetle którego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace bieżąca naprawa, konserwacja aparatury – kontrolno – pomiarowej montaż elementów półprzewodnikowych na wydziale odlewni:

- na stanowisku elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej od 01.12.1978 r 31.05.1994 r. (wykaz A dział XIV/III poz. 5/25/ pkt 4/1)Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa (...) Maszynowego z dnia 30.03.1985r., oraz

- na stanowisku automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej- brygadzysta od 01.06.1994 i 31.10.2002 r. (wykaz A dział XIV/III poz. 5/25/pkt 4/1) w/w Zarządzenia

/ świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych k. 5 akt ZUS/

W świetle charakterystyki stanowiska pracy z ww. zakłady pracy Automatyk Aparatury K. pomiarowej zajmował się:

Produkcją wyłączników zbliżeniowych

a) wykonywanie obwodów drukowanych tj, precyzyjne malowanie ścieżek na laminacie miedzianym oraz trawienie w chlorku żelazowym,

b) cynowanie obwodów drukowanych stopem ołowiowo-cynowym z topnikiem

c) montaż elementów półprzewodnikowych - lutowanie stopem ołowiowo-cynowym z topnikiem na bazie kalafonii i innych środków antyutleniających.

d) usuwanie pozostałości po topnikach rozpuszczalnikiem nitro, ftalowym

e) produkcja obudów do wyłączników z żywicy epoksydowej (...) 51 + utwardzacz Z-1

f) zalewanie wyłączników parafiną i silikonami.

Produkcją kolektorów:

Produkcja kolektorów z żywicy epoksydowej (...) 51+utwardzacz Z-1

Naprawą aparatury kontrolno-pomiarowej , urządzeń elektronicznych

a) lokalizacja uszkodzeń, wymiana uszkodzonych podzespołów półprzewodnikowych , sprawdzenie prawidłowego działania. (LUTOWANIE)

b) usuwanie zanieczyszczeń rozpuszczalnikami nitro i ftalowym oraz zabezpieczenie lakierami elektroizolacyjnymi.

c) sprawdzenie aparatury kontrolno-pomiarowej, przyrządów pomiarowych (mierniki tablicowe, uniwersalne, wszelkiego rodzaju termometry itp.). Procedura sprawdzania na podstawie instrukcji stanowiskowej (...)1, (...)3, (...)4. (...)5.

d) Praca przy monitorze (od 1996 r.)

Wskazano iż prace powyższe powodują szczególne obciążenie narządów wzroku i wymagają precyzyjnego widzenia wymagają posługiwania się przyrządami optycznymi)

Naprawą i konserwacją akumulatorów

Opróżnianie, oczyszczanie i wymiana elektrolitu (substancja żrąca) oraz płyt akumulatora.

- konserwacja akumulatorów

-ładowanie akumulatorów

Konserwacja elementów automatyki

- a) mycie elementów automatyki środkami chemicznymi (benzyna, nafta, denaturat, rozpuszczalniki nitro i ftalowy itp.)
- b) usuwanie i nakładanie nowych powłok ochronnych termoutwardzalnych, (lakiery elektroizolacyjne)
- c) usuwanie i nakładanie nakładek stykowych za pomocą lutowania twardego z topnikiem w temperaturze ok. 1000°C.
- d) prace związane z precyzyjnym przewajaniem cewek do urządzeń automatyki.
- e) Impregnacja uzwojeń lakierami elektroizolacyjnymi termoutwardzalnymi.

Montaż, konserwacja i remont linii kablowych oraz telefonicznych (od 1997 r.) (rozcieńczalnik nitro i ftalowy, lakier lutowniczy i izolacyjny)

Wymienione prace znajdują się w wykazie stanowisk pracy w szczególnych warunkach stanowiącym Załącznik Nr1 do zarządzenia (...) Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dn.30.03.85r. dziale IV poz 17 p1 ;p12, poz 39 p 4 dziale VII poz 6 p 2 .Dziale VII poz20 p1; p3 . dziale VIII poz 20 p1 p3 dziale XIV poz 5 p 4;p 5, poz 13 p 3 i p 4 , poz 15

/ charakterystyka stanowiska pracy k. 5/

Wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia zarówno na stanowisku elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej stanowisku jak i automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej- brygadzysta w praktyce wykonywał czynności zgodne ze wskazaną charakterystyką. Jako operator aparatury pomiarowej dbał o utrzymanie czystości aparatury znajdującej się na odlewni żeliwa, naprawiał urządzenia kontrolno –pomiarowe na hali bez czego nie byłoby procesu technologicznego. Sprawdzał sprzęt na hali produkcyjnej w tym tablice rozdzielcze kierujące linią produkcyjną. Mierniki regulatory rejestratory elektronika z racji posiadanych uprawnień mieściły się w jego gestii. Nie należało to do kompetencji brygady utrzymania ruchu. Odbywało się to w wysokich temperaturach w zapyleniu i hałasie. Każdy robotnik miał lampy górnicze. Kurz z macy formierskiej osadzał się na urządzeniach i wymagał oczyszczenia sprężonym powietrzem. Gdy weszły normy ISO to wnioskodawca był odpowiedzialny za wynikający z nich harmonogram sprawdzania, tylko on jako uprawniony dokonywał wskazanych kontroli i wypełniał sprawozdania. Natomiast na warsztacie wnioskodawca pracował przy naprawie urządzeń elektrotechnicznych. Był proces wytwarzania płytki lutowana elementów. Wytwarzał kolektory – izolatory elektryczne. Do produkcji obudowy używano żywicy i utrwalacza (substancji szkodliwych) robiono to seriami po 30 sztuk. Zajmował się też produkcją czujników wmontowanych w celach bezpieczeństwa porządkujących proces sygnalizujących i rejestrujących przebieg prac bo japońskie były za drogie. Konserwował elementy automatyki przekaźniki. Odpowiadał za naprawę i konserwacje akumulatorów które miał każdy pracownik by mieć oświetlenie. Wszystko co trafiało do naprawy było brudne wymagało oczyszczenia z udziałem rozpuszczalników. Dotyczyło to też elementów z produkcji. Jako brygadzysta wnioskodawca wykonywał wszystkie czynności jakie wykonywał pracownik oraz dodatkowo nadzorował pracowników prowadził listy obecności urlopów pożyczek i szkoleń BHP. Pracę fizyczną wykonywał w pełnym wymiarze. Wnioskodawca pracował w jednej brygadzie z P. C., W. W. - ich przełożonym był S. K..

/ zeznania świadka S. K. protokół rozprawy z dnia 27 stycznia 2021 00:06:54- 00:27:51 zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 14 kwietnia 2021 00:06:12 -00:20:22/

Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szczególnych z uwzględnieniem pracy w warsztacie.

/ pasek wynagrodzenia z lutego 2002 r. k. 35 zeznania świadka S. K. protokół rozprawy z dnia 27 stycznia 2021 00:06:54- 00:27:51/

P. C., W. W. i S. K. uzyskali prawo do świadczeń w związku z pracą w warunkach szczególnych m.in. za okres zatrudnienia w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K..

/ bezsporne akta rentowe P. C. załączone do akt sprawy, akta Rentowe W. W. załączone do akt sprawy, dokumentacja w aktach VIII U 1597/15 w sprawie S. K. w przedmiocie prawa do emerytury, zeznania świadka S. K. protokół rozprawy z dnia 27 stycznia 2021 00:06:54- 00:27:51/

Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał następującej oceny dowodów

i zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r. , poz. 1924) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (zob. np. M. Zieleniecki, Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX/el. 2017; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15, LEX 2044406).

Przepisy art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

- 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,
- 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art.21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skoro zgodnie z art.23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym

charakterze w rozumieniu art. 32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że odwołujący się nie nabył prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz.U. z 2021 r. poz. 291 t.j./za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepis art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.).

Z §1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca domagał się ustalenia, że w spornych okresach zatrudnienia w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K. od 01.12.1978 r 31.05.1994 r. oraz od 01.06.1994 i 31.10.2002 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania rekompensaty.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji.

Natomiast rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 2011. 237.1412) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia.

W myśl § 21-23 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 25 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Tym samym brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych lub wydanie świadectwa, które nie spełnia wymagań formalnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. W szczególności

ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają też prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwnie./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 20 lipca 2016 r, III AUa 690/15, LEX nr 2121869 /.

W sprawie o świadczenia z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń sądu ma być charakter zatrudnienia, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych oraz - o ile to jest możliwe - dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków, jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do świadczeń. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być przy tym wolna od jakiegokolwiek dowolności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 27 października 2016 r III AUa 41/16 LEX nr 2151525/

Dla rozstrzygnięcia spornej kwestii zasadnym stało się zatem ustalenie, czy praca wykonywana przez wnioskodawcę w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K. w wymienionych wyżej okresach była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, o jakich mowa w cytowanych wyżej przepisach.

Wynikające z wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 u.e.r.f.u.s. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013 r. III AUa 1370/12 LEX nr 1339369). Kwalifikacja pracy jako pracy w warunkach szczególnych odbywa się na podstawie kryterium stanowiskowo-branżowego (czyli konkretne stanowisko w określonej branży). Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia i uciążliwości w oddzielnych działach oraz przypisanie poszczególnych stanowisk pracy do odrębnych gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż konkretne stanowisko jest narażone na ekspozycję czynników szkodliwych w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale gospodarki (branży) jest umiejscowione. Dlatego konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki. Oznacza to, że przynależność pracodawcy do określonej gałęzi gospodarki ma znaczenie istotne i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 4 z późn. zm.), wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. Od kryterium branżowego można odstąpić w pewnych sytuacjach, gdy wykonywana jest praca uznana za szkodliwą dla jednej branży, mimo iż warunki jej wykonywania w innej branży są tak samo szkodliwe. Jeżeli pracownik w ramach swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy narażony był na działanie tych samych czynników, na które narażeni byli pracownicy innego działu przemysłu, w ramach którego to działu takie same prace zaliczane są do pracy w szczególnych warunkach, to zróżnicowanie tych stanowisk pracy musiałoby być uznane za naruszające zasadę równości w zakresie uprawnień do ubezpieczenia społecznego pracowników wykonujących taką samą pracę (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 2016 r., III UK 40/16, LEX nr 2186064).

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu

emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 II UK 21/10).

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równoległe wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, LEX nr 2062050/ Przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nie jest natomiast dopuszczalne zaliczanie innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika w stopniu powodującym wcześniejszą utratę zdolności do zatrudnienia i nie zostały wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, Lex Nr 1455235).

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że wymieniona w XIV Prace różne poz 5 Prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia - w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrządami optycznymi oraz przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych stanowi pracę w szczególnych warunkach. Pracę tą stanowi też praca wymieniona w poz 13 dział XIV prace różne Prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych poz. 24 w dziale XIV Prace różne Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie oraz wymieniona w wykazie A dział III W hutnictwie i przemyśle metalowym poz 25 Czyszczenie przewodów, chłodnic i kanałów.

Ponadto w świetle załącznika Nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa (...) Maszynowego, z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz (...) nr 1-3 poz 1 są wymienione w wykazie A dział XIV prace różne poz. 5 pkt 4 -prace szczególnie obciążające narząd wzroku i wymagające precyzyjnego widzenia w kartografii, montażu mikroelementów wymagającego posługiwania się przyrząd optycznymi oraz obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych stanowisko " monter elementów półprzewodnikowych ". Wskazane w wykazie A Dział XIV Prace różne poz 13 pkt 3 Poz. 13. prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych stanowisko konserwator akumulatorowy. Wymienione w wykazie A Dział XIV prace różne poz 24 pkt 1 Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji oraz dozór inżynieryjno-techniczny w oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie na stanowiskach pracy, na których prace wykonywane są w warunkach szczególnych – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy stanowisku wymienionym w wykazie oraz wg. wykazu A dział III W Hutnictwie i P. Metalowym poz. 25 pkt 1 prace: czyszczenie przewodów, chłodnic i kanałów ; stanowisko: oczyszczacz kanałów i urządzeń przemysłowych.

Przedkładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że z ustaleń poczynionych w oparciu o dokumenty złożone w procesie w tym dokumentację znajdującą się w aktach rentowych współpracowników powoda oraz przedłożoną w procesie jego przelożonego w sprawie o emeryturę, dokument stanowiący charakterystykę zajmowanego przez powoda stanowiska pracy, jak i wiarygodne zeznania wnioskodawcy i świadka (nie kwestionowanych przez organ rentowy) wynika, iż wnioskodawca w ocenianym okresie zatrudnienia w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K. od 01.12.1978 r 31.05.1994 r. oraz od 01.06.1994 i 31.10.2002 r., pracując zarówno na stanowisku na stanowisku elektromechanik aparatury pomiarowo-regulacyjnej jak i na stanowisku automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej- brygadzista pomimo niezgodności nazewnictwa stanowisk pracy i prac ściśle załącznikiem do rozporządzenia resortowego wykonywał jednak stale i w pełnym wymiarze prace w warunkach szczególnych określoną w Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w ramach stanowisk pracy zgodnie z Załącznikiem do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. Jego obowiązki w ramach zajmowanego przez niego stanowiska wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy odpowiadały bowiem pracy i stanowiskom określonym w ww. aktach prawnych. Stanowisko takie zajął również organ rentowy zaliczając do pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia współpracownika powoda P. C. na stanowisku automatyk aparatury kontrolno-pomiarowej w tym samym zakładzie pracy na podstawie tej samej charakterystyki ww. stanowiska pracy.

Nietrafnym jest przy tym stanowisko organu rentowego iż dopuszcza się jedynie możliwość zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach pracy wykonywanej w ramach pełnego wymiaru czasu pracy równoległe na kilku stanowiskach pracy, jednak pod warunkiem, że praca na każdym z tych stanowisk odpowiada ściśle pod jeden z rodzajów pracy wymienionej w wykazie stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia. Jako okresy pracy w szczególnych warunkach należy uwzględnić zatem okresy wykonywania pracy na dwóch różnych stanowiskach określonych w zarządzeniu resortowym pod różnymi pozycjami pod warunkiem że praca na każdym z tych stanowisk odpowiada ściśle jednemu z rodzajów pracy. Powyższe stanowisko nie znajduje w powołanym wyżej orzecznictwie wskazującym wprost co składa się na prace w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze. Ponadto trudno uznać by praca wykonywana w ramach działu prace różne i w Hutnictwie i P. Metalowym nie były branżowo powiązane skoro od nich co znajduje potwierdzenie w materiale sprawy zależał bezpośrednio proces produkcji w odlewni żeliwa.

Nadto okoliczność, iż wnioskodawca jako brygadzysta dokonywał czynności nadzorujących, koordynujących i organizacyjnych pozostaje bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia. Określonymi w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia czynnościami ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, są bowiem te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim dozorcze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Jeśli zatem czynności te wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z określoną w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia kontrolą lub dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji. (Por wyrok Sąd Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007 roku III UK 66/07; LEX nr 483283).

Z ustaleń wynika, iż wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia przede wszystkim zajmował się bieżącą naprawą, konserwacją czyszczeniem aparatury kontrolno-pomiarowej, montażem elementów półprzewodnikowych na wydziale odlewni zaś czynności w zakresie dozoru, koordynacji i organizacji stanowiły margines jego prac. Wnioskodawca nadzorował pracowników prowadził listy obecności urlopów pożyczek i szkoleń BHP, ale pracował fizycznie w pełnym wymiarze. Ponadto bezwzględnie czynności w zakresie dozoru były wykonywane stale przy wykonywaniu prac wymienionych w wykazie. Wnioskodawca nie wykonywał żadnych czynności kadrowych i administracyjnych a czynności nadzorcze sprowadzały się do bieżącego kierowania pracą podległej mu brygady i odbywały się bezpośrednio przy pracach montażowych konserwacyjnych i kontrolnych aparatury przemysłowej .

Zatem ubezpieczony, udowodnił, zarówno zeznaniami świadka, jak i przedłożonymi w procesie dokumentami, iż będąc zatrudnionym w Odlewni (...) Sp. z o.o. Oddział w K. w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Reasumując, stwierdzić należy, że po uwzględnieniu okresu zatrudnienia od 01.12.1978 r 31.05.1994 r. oraz od 01.06.1994 i 31.10.2002 r., ww. spełnia wymóg posiadania 15-letniego okresu pracy w takim charakterze. Tym samym wnioskodawcy przysługuje prawo do spornego świadczenia.

W myśl art. 100 ust. 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Na mocy art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 3 lipca 2017 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Stosownie do wyniku postępowania na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. Sąd obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez pełnomocnika strony powodowej. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił w oparciu o § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.).

J.L.